

Novine

tjednik.

Priloga: mesečno M. List, letno Kalendar Srca Jezušovoga.

Izhaja vsako nedelo.

CENA:

V državi na skupni naslov najmanje 10 komadov letno 25 Din. mesečno 2 Din. zadnji mesec 3 Din. Na posamezni naslov letno 30 Din. mesečno 2 Din. 50 par. V države Evrope: letno 75 Din., mesečno 6 Din. 50 par. Z M. Listom i Kalendarom 100 Din. — V zvlneuropske države dolar i pol ali 85 Din. Z M. Listom i Kalendarom 2 dolara. — Naročnina se mora plačati naprej. — Vsi naročniki dobijo kalendar za polovično ceno.

CENA OGLASOV:

cm² 75 par, med tekstom 1.50 Din., v „Poslanom“ 3 Din. Naznanilom i malim oglasom do 30 reči 5 Din. Više od vsake reči 1 Dinar. Pri večkratnoj objavi popust od 5%—25%. Takso plača uprava, poštino oglasiteo. Oglasi se plačajo taki, če ne posebne pogodbe. Oglase sprejema samo Prekmurska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo.

Uprava: Črensovci. Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Leto XVIII. št. 36.

Glasiło Slovenske krajine

Uredništvo: M. Sobota
Telefon št. 28.

Državna podpora za nabavo semena.

Da bodo naši poljedelci mogli pridelovati bolšo kakovost polskih pridelkov, je minister za kmetijstvo v soglasji s predsednikom ministrskega sveta izdao odlok, da se iz proračuna državnoga kmetijskoga zaklada kmetijskoga ministerstva dovolijo podpore za nabavo semena boljših pridelkov. Ta semena se bodo razdelila kmetom i to brezplačno i na posodo na edno leto prek pristojnih sreskih kmetijskih referentov. Skupno je vsem banskim upravam dovoljeno na račun podpore iz državnoga kmetijskoga zaklada kmetijskoga ministerstva 1.400.000 dinarov. Naša banovina dobi 140.000 dinarov. Od te vsote bodo banske uprave nūcale 35% za nabavo krumpišov i rastlin, ka se bo kmetom brezplačno razdelilo i 65% za nabavo lenū, konopeo, bombaža, krumpišov, turščice, pivovarskoga ječmena i hmelja. Vse to se bode razdelilo med kmete prek sreskih kmetijskih referentov.

V poštev pridejo pri podeljivanji toga semena za setev prišestnoga leta samo skrbni i napredni kmetovalci, predvsem tisti, šterim je toča pobila; obvezati pa se bodo morali, da povrnejo tisto količino semena po žetvi prišestnoga leta i iste vrste. Banske uprave bodo dobleno semen v prišestnom leti razdelile med kmetovalce, ki letos semena ne bi dobili. To semen pa bode moglo biti pred izročitvijov dobro očiščeno.

Banske uprave bodo nabavo toga semena izvršile tak, da bodo kmetje lahko pravočasno posejali. Banske uprave bodo kmetijskomi ministerstvu poslale poročila od količine, vrste i kraja nabavljenoga semena, po izvršenoj razdelitvi semena po poročili od izvršene razdelitve po srezih i občinaj.

Dečinski den v Črensovcih na Malo mešo.

Namen dečinskoga dneva je, naj se počasti dete Marija i po njem dobi naša deca miloščo, ka de dobra, predvsem pa naj se navči naša deca na smilenost.

Navuk ob 2. kak naj nasledujejo naša deca Marijiko i kak naj so smilena?

Po navuki procesija za deco. V procesiji ide samo deca, duhovščina, pevski zbor i ki do svetili z lampaši, vsi ovi pa naj na strani stojijo i molijo pa spevlejo z decov. Procesija ide okoli cerkvi i se bo podoba deteta Marije nesla v njej.

Po procesiji blagoslovitev dece, molitev za starše i dobrotnike.

Tantum ergo, Benifort i blagoslov z Najsvetejšim.

Po blagoslovi poklonitev rož Marijiki. Po blagoslovi z Najsvetejšim vrže vsako dete edno rožico pred podobo Marijikino z etimi rečmi: „Marijika pomagaj mi, ka rožica ostanem“.

Po božoj službi delitev darov deci pri cerkvi. Več šatorov bode kre cerkvi gori postavljenih, pri šterih dobi deca razne dare za cedalo, štero izroči. Pred delitvov darov se pri prvom šatoru razloži, ka pomeni ta podaritev.

Na znanje darovnikom i špitelom! Prosimo vse špitete, ki so dobili cedalca, naj nam do dnes predpoldnom najkesnej, to je v nedelo 6. sept. izročijo bloke i dobljene peneze, ka mo znali, keliko darov naj poskrbimo. Darovniki naj spravijo svoje dare do sobote poldneva to je 5. septembra v Soboti g. Horvat Jožefi mlekarji, v Beltincih g. Osterc Petri trgovci, v Črensovcih pa na uredništvo Marijinoga Lista hš. 9.

Nz znanje starišom! Stariše spita vajo, če smejo pripelati z sebov tudi deco, štera ešče ne hodi v šolo. Smejo i naj je li pripelajo. Bo za nje eden poseben šator, kde mo tomi drobiži

delili nekši slatki drobiž. Najvekša cerkev Slovenske Krajine naj se napuni na den Male meše, kda se je najsvetejše človeče dete rodilo, do zadnjega kota z decov, ka dobijo toga svetoga deteta pomoč i sveti boži blagoslov!

Na cedala pazite! Opominamo vse starejše, naj pazijo na cedala, ka je ne zgubi. Dari se bodo brezplačno delili samo na cedale Doma sv. Frančiška. Vsako cedalo košta eden dinar. Bodo se tudi pri šatoraj dobivala.

Podpirajo se siromaki i sirote. Vsi dari, ka se pobirajo i vso delo, ka se opravlja pri dečinskem dnevi, vse je brezplačno. Dinar, ka se da za cedalo ostane za hišo siromakov i sirot, ka hitrej dobijo streho.

Na obilen obisk vabi vso dečico i njihove domače na Malo mešo popoldnevi ob 2

Odbor za zidanje sirotišnice

„Dom sv. Frančiška v Črensovcih“.

*

Če pomislimo, da živemo v časi, ki vse drugo bole štima pobožnost i smilenost, na prvi hip vidimo, kak velkoga pomena je dečinski den. On de za našo deco den prerodenja. Kelko i kelko je po naših vesnicaj dece, ki rastejo brez straha božega. Po cestaj i vulicaj se pretepajo, lučajo, se včijo na vsefele božnije. Svojim starišom delajo sere vlase. Za vse takše de dečinski den spodbūda k bolšemi življenji. Čūli bodo reči, štere jim bodo būdile lūbezen do nebeske Matere Marije i smilenost do sirot.

Stariši, ne kratite veselja svojoj deci. Pustite jih v Črensovce — i ite tudi sami z njimi. Razložite jim, ka pomeni dečinski den i jih opomenite, naj si zapomnijo, ka do tam čūli dobrog i se naj po tem ravnajo.

Pooblastilo za obiralce hmelja.

Za obiralce hmelja vala za čas od 1. VIII. do 15. X. 1931. 50% popust voznih cen v III. razredi potniških i mešanih vlakov Dravske banovine. Pooblastilo vala z legitimacijov hmelarskoga društva v Žalci, kak lansko leto. Pri vstopi se kupi cela karta, ki vala za **brezplačen povratek**. Legitimacije se morajo žigosati (štemplati) pri blagajnicaj pri odhodi i povratki. Prekinjene vožnje ne dopustno.

Kalendar.

septemb. (30 dni) 37. teden.

dnevi		Rim. kat.	Evang.
m.	tedna		
7	ponedel.	Regina d.	Regina
8	torok	Mala Meša	Marija
9	sreda	Peter Klav.	Adam
10	četrtek	Nikolaj Tol.	Erik
11	petek	Prot. i Hiac.	Teodora
12	sobota	Ime Marijino	Guido
13	Nedelja	16. Notburga	15. Ludov.

Murska Sobota

Zbor dijaštva Slovenske krajine.

V petek se je vršilo zborovanje k toliških akademikov Slovenske krajine i je bilo tako veličastno, da je preseglo vse pričakovanje. V Martinišču se je zjutraj zbralo nad 50 akademikov in abiturijentov od vseh krajev Slovenske krajine. Kdor jih je videl pred seboj, je bil lahko vesel.

Ob 10. se je zborovanje začelo. Otvoril ga je akademik Neržima, predsednik SKAD „Zavednost“. Otvoritvi je sledil referat: Naš dialekt in odnos do književnega jezika. Slavist Kranjc Miha je govoril o važni vlogi našega jezika v preteklosti ter o smernosti, ki jih bomo morali zasledovati v bodočnosti. Po daljši debati je zbor prišel do zaključka, da svojega jezika ne bomo mogli obdržati, marveč bo treba sprejeti v naše liste književno slovenščino, pač pa se bomo trudili, da z našimi pristno-slovenskimi izrazi, katerih je zelo mnogo med narodom, obogatimo književno slovenščino. Drug referat je bil: Naši ljudje. Obdelovala sta ga bogoslovec Camplin in zgodovinar Maučec. Camplin je podal zgodovinski profil tako lepo, da je zadivil vse navzoče. Maučec pa je podal našega človeka kakši je. Po referatu se je razvila živa debata o tem, kako nalogo ima dijaštvo v odnosu z narodom.

Zborovanje se je nadaljevalo popoldne. Spet sta bila podana dva važna in sicer: Sezonsko delavstvo in izseljenišstvo ter Naš gospodarski in socialni položaj. O pr-

Ka novoga v Belgradi?

Naše odposlanstvo za zasedanje društva narodov v Ženevi je že odpotovala. Vodja delegacije je dr. V. Marinkovič, zvušnji minister. Od Slovincov je v odposlanstvu bivši minister dr. Andrej Gosar.

Naša izvozna sezona. Nahajamo se v izvoznj sezoni. Po podatkih naše železniške uprave je naš železniški park tak velki, da zadošča nemotenomi izvozniškomi prometi. Od 1. avgusta do dnes je nūcala naša železniška uprava zaprtih i odprtih vozov 101.299 (lani v istem časi 95.528), teda letos 5771 več. Zvūn toga razpolagajo naše železnice ešče s 13.649 vozovi (lani 8387) Ta zadovoljivi položaj naših železnic glede voznoga parka bo zadošča letošnjoi izvoznj sezoni i je posledica pravočasnih ukrepov naše žel. uprave.

Spremembe banovinskih mej. Njeg. Vel. kralj je podpisao zakon, ki je prineseo sprejembo pri mejaj banovin. V smisli toga zakona se priklūči Bela krajina Dravskoj banovini. Tak de v Dravskoj banovini združena cela Slovenija.

vem je govoril g. Kerec Franc, vodja tukajšnje borze dela. Podal je zgodovino in razvoj sezonskega delavstva do današnjega dne. O gospodarskem i socialnem položaju pa je predaval akademik Horvat. Pred dijaštvom je razgrnil sedanji kritični položaj. V razgovoru, ki je sledil referatu, so se iskala pota, kako bi se dalo stanje zboljšati.

K zborovanju moramo dijaštvu čestitati. Iz podanih referatov je razvidno, da hoče prodreti v dušo naroda in se zaveda naloge, ki jo bo imelo v življenju. Kritičen je naš položaj, teži nas mnogo bremen, a s tako mladino se nam utrjuje upanje na boljše čase.

Ob tej priliki kličemo našemu dijaštvu: Le naprej po začrtani poti, da bode te odločni verski, narodni, kulturni in gospodarski voditelji svojega ljudstva.

Po zborovanju je bil občni zbor Zavednosti. Odborniki so podali poročila o svojem delu, potem pa so bile volitve novega odbora. Izvoljeni so bili:

Neržima Albin štud. tehn. (predsed.)
Camplin Ivan, bogoslovec (podpreds.)
Brūnec Joško, abiturient (tajnik)
Kranjc Miha, štud. filoz. (knjižničar).

— **Žrtev griže.** V Soboto popoldnevi je bio pokopani 66 letni Opec Franc. Zbetežao je na griži. Ar se doma ne mogeo zvrāčiti, so ga spravili v bolnico. Tam njemi tūdi neso

Svetovna politika.

Francosko — rusko — poljsko zblīžanje. Celi svet je pozoren na to, ka se vrši te dni med Francijov, Rusijov i Poljskov. Med političnimi voditelji teh treh držav so se začnola pogajanja, ki majo namen, da bi vodila do zblīžanja, i v gotovom pogledu do medsebojnoga sodelūvanja. Če pride do sporazuma, bodo tvorile te države novo močno silo, zato ne čūdno, da se nemški politični krogi vznemirjajo.

Še drūga trozveza? Na spodbūdo grškoga ministerskoga predsednika je prišlo do razgovorov med grškimi, turškimi i bolgarskimi političnimi voditelji. Vse tak zgleda, da se ustvarja med temi tremi državami trozveza.

Kak je na Madžarskom. Nova vlada se trūdi, da bi olejšala gospodarsko krizo, ki je že neznosna. Razmere so naravnoč grozne. Kmečki pridelki nimajo cene. Blagi so se cene zvišale za 15%. Plače i pokojnine pa je vlada znižala za 10—15%. Močno se kritizera dozdašnja Bethlenova politika. V časi te velke gospodarske krize je njegova vlada brez odobritve potrošila 30 milijon pengōjov za namene, od šterih narod sploh ne meo haska.

mogli pomagati. Po velkom mantranji je vmro.

— **Novi kmetijski referent.** Na mesto kmetijskoga referenta, g. inz. Wenka, ki je prestavljeni v Ljubljano, je prišeo g. inž. Skubic. Želemo njemi, da bi se med nami počūto popunoma zadovolnoga.

— **Naglo je zbetežala preminoči petek gđč. Wohlfarth Marija,** ki je nastavljena v špitalskoj pisarni. Narednok so jo zgrabili krči, ki so jo tak zmantrali, da je duže časa ležala v mrtvo ime. Spravili so jo v špitao. Ma velke bolečine, a nevarnost je minola. Želemo njoj skorašnje ozdravljenje.

— **Strejska drūžina.** V nedelo se je ustanovila strejska drūžina. Za načelnika je izvoljen g. vučiteo Benkovič. V odbor je med drūgimi zvoljeni tūdi g. okrajni načelnik Lipovšek.

— **Ustanovitev sadjarske zadruga.** V nedelo se je vršo pod predsedstvom g. živ. zdravnika Samca ustanovni občni zbor Sadjarske zadruga. Navzočih je bilo okoli 30 lūdi, pristopilo pa je okoli 20 lūdi. Zvolilo se je načelstvo, ki predloži oblastvi pravila. Na občnom zbori se je govorilo od toga, da se priredi v

Soboti sadjarska razstava i da se naši sadjari vdeležijo tudi sadjarske razstave v Ptuj.

— **Gasilcom v opomin.** Če kde začne goret, si trobentač ne sme premišlavati, ali bi trobo ali ne, nego mora taki zatrobiti, kda zve za ogenj. Gasilci ne smejo potegniti brizgalnice ven i jo potem potisniti nazaj, nego jo kem hitreje spraviti ta, kde gori. Krampov tudi ne smejo pozabiti doma i potom pri ognji gledati kak drugi gasijo. Tudi cevi naj ne bodo prekratke. Sploh mora vsaki gasilec znati, da je iz lübezni dužen bližnjemi pomagati, če začne goret. Če so gasilci ne pravi gasilci, lahko nastane iz maloga ognja velka nesreča.

— **Popravek.** V Vašem listu št. 34. z dne 23. avgusta t. l. objavili ste med novicami pod naslovom „Sadjarska zadruga za Slov. Krajino“, da je bilo na Cankovi, v Bodoncih i Gornji Lendavi protigaitacijsko zborovanje proti sadjarski zadrugi za Slovensko Krajino. Na podlagi tega članka so se razširile vesti v Murski Soboti, da sem jaz kot načelnik gremija govoril o sadjarskih in sploh gospodarskih strokovnjakih žaljive besede ter iste zaničeval kot nespobneže in nepoznance sadu. Pripomniti moram k temu članku, da sem na zborovanju na Cankovi govoril le o trgovski stroki, pred tem zborovanjem jepa imelo načelstvo gremija sejo, v kateri je predlagalo kakor tudi na zborovanju samem na Cankovi, naj se imenujejo članom komisije za pregled svežega sadja namenjenega za izvoz ravno naši strokovnjaki iz murskosoboškega sreza iz česar je pač popolnoma jasno razvidno, da o ljudeh, ki je predlagam sam kot strokovnjake, ne morem govoriti slabih besed. Izjavljam, da hočem vložiti tožbo proti raznašalcem teh tendencioznih vesti radi klevete, a Vam v pojasnilo pa naj bo, da se ni govorilo proti ustanovitvi sadjarske zadruge, niti na Cankovi ali Bodoncih in Gornji Lendavi besede, kar lahko potrde oni ki so bili na teh zborovanjih navzoči. Pripominjam, da se je na sadjarskih sestankih v Gor. Lendavi in Bodoncih od strani sadjarskega strokovnjaka celo priporočalo sadjarjem, da se organizirajo v sadjarski zadrugi. — Prosim radi tega, da omenjeni članek v toliko popravite. — FRANC ČEH, trgovec in načelnik gremija.

Slovenska krajina.

Vplelanje g. Hauko Jožefa.

Dnes teden je vpelao dekan g. Jerič Ivan g. Hauko Jožefa, svojega dozdašnjega kaplana v bogojansko faro za plebanoša. G. Hauko je pri-

šeo že predvečer v Bogojino, kde so ga slovesno sprejeli i pozdravili pri slavoloki pred občinov občinski župan Horvat Števan, Marijina družba i gasilci; pred farofom g. Benkovič Janoš vp. šolski upraviteo, pred cerkvov g. Breznik Janko dozdašnji provizor. Novi g. plebanoš je drugi den bio vpelani po lepih i genlivih obredaj v svojo novo faro med neizmernim veseljom večjezernoga naroda, šteri je privreo od vseh krajov. Med pokanjom možarov i zvonenjom so sprevajali v cerkev pod križom novoga g. plebanoša: duhovščina z bogoslovci, njegova stara mati, rodbina i dijaštvo. Več jezer naroda je pa že prle napunilo cerkev i okolico cerkve. Po cerkvenih obredaj je g. dekan meo krasen cerkveni govor, od toga, ka je dušni pastir svojoj fari. Jako genlivo i v srce segajoče so se glasile pred vsem njegove reči, kda je omenjao pokojnoga plebanoša g. Baša Ivana i kda je proso blagoslov na vsakovrstno delüvanje novoga plebanoša, ki naj bi v duhi pokojnoga bio vsakomi vse.

Pri obedi je z zahvalnostjov pozdravo novi g. plebanoš prevz. knezoškofa, Andreja Karlin, cerkvenoga patrona, dekana g. Jerič Ivana, svoje bivše principale, pri šterih je bio kaplan, med njimi mil. g. Szlepecz Ivana, kanonika v Soboti, Vadovič Rudolfa pleb. v Beltincik, Čačić Jožefa pleb. v Črensovcih, potem svojega bivšega kateheta, ki ga je spravo do stopaja, ka je postao duhovnik g. Klekl Jožefa vp. plebanoša, svoje rojstne fare plebanoša g. Krantz Jožefa i vso ostalo duhovščino, i vse svoje drage goste.

Večernice so se popevale ob 3. Po večernici se je pa godilo nekaj zväunredno genlivoga i lepoga. Cela cerkev, do 2000 lüdi je šlo v procesiji z duhovščinov i bogoslovci na pokopališče na grob pok. Baša Ivana, kde se je za njega, kak največšega dobrotnika fare molilo. G. dekan i domači g. provizor sta opraviia za pokojnoga libero, novi g. plebanoš je pa molo s svojimi farniki glasno za njega. Keliko skuz se je pokazalo v očeh zahvalnoga lüdstva! Znamenje, ka pravoga duhovnika duh vsikdar ostane pri dobrih ovčicah. Od novoga g. plebanoša se je vse poslovilo s temi lepimi želami, naj najde na novom mestu lübezen i naj ga vodi lübezen.

*

— **Dolnja Lendava.** V Dalmacijo sta premeščena sodnika gg. Kuntarič i dr. Cepuder. V Lendavo pa je prišeo iz Maribora g. sodnik Levstek Ludvik.

— **Pomota.** V zadnjoj štev. smo pod „Gospodarstvom“ v članki „Gospodarski sestanek“ poročali, da je bio zvoljeni za predsednika sadjarske zadruge g. Kokot Josip, šol upr. iz Kruplivenika. Ta gospod se ne piše Kokot, nego Koglot.

— **Mlajtinci.** Predzadnjo nedelo je gosp. kaplan Tivadar iz Martjanec blagoslovo novo pokopališče. K blagoslovitvi se je zbralo vnogo naroda. G. kaplan je meo lepi nagovor, ki je navzoče do skuz geno. Dekline so novo pokopališče lepo okinčale s korinami.

— **Automobilska nesreča** se je zgodila v Puconcih. Kreplota pred Kološovov krčmov je šo po poti Pavlič Ivan. Med tem je privozo do njega nekši automobil. Pavlič se je šteo ognoti i je skočo. To pa je napravo tak naopačno, da ga je auto pograbo i podro na tla. Pavlič si je potro edno čonto ino se je zvün toga tudi močno pobio.

— **Beltinci.** G. Škafar Jožefa trgovca z ledrom vsaki dobro pozna. Spada med tiste može, od šterih se lahko trdi, da so dobri, pošteni i delavni. S poštenim delom si je spravo hišo i trgovino. V sredo je minolo ravno deset let, kák je trgovino odpro. V teh dugih letaj si je pridobo dosta odjemalcov, šteri so z njim v vsakom tali zadovoljni. K desetletnici trgovstva g. Škafari iskreno čestitamo i njemi tudi nadele želemo pri vsakom deli vnogo božega blagoslova!

— **Dete na licitaciji.** V Črensovcih se je zgodilo te dni, ka je dete prišlo na licitacijo. Zgodilo se je tak, kak se je že vnogim našim deklam zgodilo na Štajari, štere ne pazijo na sebe: povila je nekša nezakonsko dete. Ve doma se njim to — na žalost bodi povedano — včasi tudi zgodi. To dete, ar nega, što bi se skrbo za nje, je prišlo na občino. Troje nezakonske dece od te matere je ostalo še na Štajari pri nekoj ženski, štera sirotike ešče zdaj nešče v kraj püstiti, to najmenše, pred kratkim rojeno, je pa prišlo na občino. V kišti je ležalo, kda se je vršila licitacija za to, što bi je vzeo i počem. Pa dobo je tisti dete, ki je najmenje obečao za

nje? Kak to? Najmre šla se je licitacija za to, što i počem vzeme dete, ka de je hrano i oblačo. Pa zlicitivali so je za 700 Din. letno. Gda je bila tak velika ruga za dete, ali bole povedano za ceno vzdrževanja deteta, je neki odbornik v šali omeno: ka se telko trgate za nje, ve je ešče troje za licitacijo?

— Prošnja odbora za zidanje sirotišnice „Dom sv. Frančiška.“ Odbor za zidanje sirotišnice „Dom sv. Frančiška v Črensovcih je poslao prošnju na Kmečko posojilnico v M. Soboti, naj njemi za siromaško hišo odstopi tistih 12.000 D., štere je deloma nabrao i deloma od posojilnice izposlúvao na Kmečki dom bivši tajnik Kmečke zveze, Horvat Joško. Ar se Kmečki dom v doglednom časi nede zidao, je imenüvani mišljenja, da bi se tej penezi naj odstopili Frančiškovi domi. Odbor se vüpa, ka Kmečka posojilnica, kak je dozday vsikdar bila plemenita do vsake dobre reči, bo tüdi zdaj.

— **Dari za dečinski den prihajajo.** Na kratki poziv odbora za zidanje sirotišnice, naj se deci darüje kakši dar, za šteroga bi dobila sirotišnica eden dinar podpore, lepo tečejo vküp. Kda mine dečinski den, objavimo imena vseh naših plemenitih darovnikov i njihove dare. Odbor.

— **Kakši obed so dobile dekle v „Našem domi“ za 5 Din. na dekliškom tabori v Črensovcih?** Svinjski gulaš, teleči praženec (pörkölt) z makaronami i praženimi krumplici, pogäče z grozdjom. Za piti pa malinovec z slatinov. Vsaka je dobila teliko, keliko je želela, pa je li ostalo teliko, ka so se ešče vse farne sirote nahranile i Dom sv. Frančiška je dobo še 33 Din. 40 par. — To je pa zato bilo tak mogoče, ka se je delalo vse brezplačno i dosta dobilo brezplačno. Vendar je pa jasno, ka se za malo šumo dosta da napraviti, če je vküpdržanje i lüben.

Slovenske Gorice.

Ljutomer. Na naši Glasbeni šoli se vrši vpisovanje 3. i 4. septembra dopoldne od 8—12. ure. Poučevalo se bode igranje na gosli, klavir, čelo, violon (bas) klarinet, flauto nadalje mladinsko petje i teorija. Ukovina i šolnina

je, kakor lani. Šola misli prirediti jeseni Sattnerjevo proslavo povodom njegove 80 letnice.

ZA NEDELO.

Po risalaj petnajsta.

Evang. sv. Lukača vu 7. täl.

Vu onom vremeni šo je Jezuš vu váraš, ki se zove Naim i šli so ž njim vučenicke njegovi i vnožina velika. Gda bi pa približavao k varaškim vratam: ovo mrtveca so vün nesli jednoga sinä matere svoje i ona je bila dovica i ž njov varaška vnožina velika. Štero gda bi vido Gospod, smilüvao se je nad njov i pravo je njej: Ne joči se. I pristopo je i dotegno se je škrinje (oni pa, ki so ga nesli, stanolli so) i pravi: mladenec, velim tebi, stani gori. I gori se je opravo, ki je bio mrtev i začno je gučati. I dao ga je materi njegovoj. Obišao je pa vse strah i zvišavali so Bogä, govoreči: ka je veliki prorok gori stano med nami; i ka je Bog pohodo lüdstvo svoje.

Razgled po domovini.

Velesejem v Ljubljani. Preminočo soboto je bilo otvorjeno v Ljubljani jesensko velesenje. Pri otvoritvi je bila tüdi Nj. Vel. kraljica Marija.

— **Avtomobilaska nesreča.** Ordinarij ormoške bolnišnice križniškoga reda dr. A. Hrovat se je odpelao z družinov na oddih k morji v Split. Nadomestüje ga okrožni zdravnik dr. Novoselsky, ki stanüje v redovnoj hiši v Murretincih, odkec se vsakši den z lastnim avtomobilom vozi v Ormož. Preminoči petek se njemi pripetila velika nesreča. Na državnoj cesti med Trgoviščem i železniškim prelazom pri Velkoj Nedeli se je šteo šofer oogni ednoga deteta na cesti, pa je zavino preveč v stran, tak da je avto zleto globoko v jarek. Doktor je vün nad okno spadno i močno potukeo. Šofer pa je dobo na glavi 5 cm. globoko lüknjo.

Iz sveta.

— **Brezposelnost.** Položaj delavstva je od dneva do dneva neznosnejši. Na milijone delavcov

je brez zaslužka. V Ameriki znaša broj brezposelnih 10 miljon. Vnogi od glada vmirajo. V Nemčiji prek 4 milijone delavcov nima dela. V Italiji je brez dela prek pol milijona lüdi.

Automobilaska nesreča. V Drummondville sta vküpvdarila autobus i automobil. Pri tom je bilo 6 lüdi bujtih, 20 pa ranjenih.

18 operacij v dveh vüraj. V Sant-Andri na Španskom je zvršo zdravnik dr. R. Zorilla med sejov zdravniškoga društva v dveh vüraj 18 operacij v grli.

Starček pri krsti. V nekšem rimskom zavetišči so te dni krstili 82 letnoga židova Jožefa Sonnino. Krstni obred je izvršo kardinal Lepicier ob navzočnosti vseh oskrbovancov i dosta odličnih oseb. Starček, ki je na zadnjem deli svoje poti najšo istino i de lahko merno čakao poziva v večnost, je dobo pri krsti ime Jožef Alekslj.

Pošta upravništva.

S. M. C. Dokeč ne dobimo naslova, ne moremo javiti. Zato je tvoja predga ne na mesti. **Fru-men Janoš, Otovci 21.** Peneze sprejeli. Dobi vse do konca januara z kalendarom vred. **Gutman Ignac, Candboue.** Peneze sprejeli, hvala. Kalendar že dobite, kda de gotov. **Küzma Franc, Villert.** Penez dozday ešče ne prišo. **Žilavec Fr. Gerlinci.** Piši, ka želeš. **Casar J. Ljubljana.** Stavili za Našice. Duga je 33.75 Din. **Lesič Janoš, Trdkova 59.** 63 Din ešče nesmo dobili. Knigi smo poslali. **Oletič M. Sv. Martin.** Prošeno položnico za Perčiča poslali vam, knižico pa naravnost njemi. **Žizek Mihal Ižekovci.** Včasi pošljite na ogled vaš rogoz na naslov: Pletarna, Ptuj. Več metercentov rogoza potrebüje. **Štefan Rotdeutsch, Plampied.** 75 Din sprejeli. Zato dobiš letos Novine i M. List z kalendarom pa šče k leti tri mesece Novine. Keliko što plača teliko se njemi vračuna. Hvala za pozdrave i mi vas damo vse vu Franciji pozdraviti.

AGRARNE ZADEVE**Rezlaga agrarnoga zakona. §**

13. Te paragraf guči od vozkejšega maksimuma (oži maksimum). Po tom paragrafi ma veleposestnik pravico pri nas i v Medjimurji do 130 kat. oralov zemle, ki se more obdelati. Polovico od toga si sme sam odebrati, polovico njemi pa določi oblast. Ne more si pa tisto odebrati, ka je že razdeljeno med agrarne interesente. V drugo polovico toga maksimuma spadajo pred vsem gorice i sadovnjaki, te določi oblast veleposestniki. Če je veleposestnik kaj odao brez ministrovoga dovoljenja, se to odano računa v vozkejši maksimum.

§ 14. guči od širšoga maksimuma. Kak širši maksimum se pusti veleposestniki dvor, rožni ograd, zemla, štera ne je za pov, šume teliko, ka ma drva. Ne more pa presepati širši maksimum več kak 217 kat. oralov. Oba maksimuma, vozkejši i širši tak dovolita veleposestniki skupno 347 kat. oralov zemle v dravskoj banovini i v Medjimurji.

Podpora. Agrarna zadruga je poklonila Zver Jürji, Odranci hš. 255., ka njemi je poginola krava sto dinarov podpore.

Ponudba. Novak Števan, Bratonci hš. 38. ma k odaji 50.000 ciglov, falat za 30 par. Če se ga več vzeme, de ešče falejši. Naj se küpci glasiyo pri njem, ali prizadrugi.

Pa vse zavolo čindarajsasa . . .

Trüdne, lačne pa žedne so nas g. plivanoš pri Gradí prirčno sprijali pod svojo streho. Da bi se njim, posebno pa küharcam, malo priküpili, smo šteli par lepi pesmi zaspevati. Pa nam je že pri prvoj nekaj nepravšlo, ve se šče včiti s praznim želodcom ne dá (kak pravi dijaški pa tüdi dijački — pregovor: Vanus venter non studet libenter!), ne pa spevati. To so vendar tüdi g. plivanoš sprevidili, zato so nas rešili nevole s tem, da so nas k večerji pozvali.

Siromak g. plivanoš! Meti telko mlacov na gümni, to bi šče nekaj bilo, liki pri stoli, to se pa telko právi, kak da bi bila glád i lakota v „orsági“ (štere nas odslobodi, Gospodne! so znabiti mislili po tihoma g. plivanoš). Renkovski Vanči je v svojoj prevelkoj parovnosti — Bog njemi greh odpusti! — ka je pa ednok po dugom časi puno skledo pred sebov zagledno (doma njemi znam tak nikdar jesti ne dajo, či bi njemi ravno radi, da vsigdar okoli plete), oberoč popadno puno skledo s takšim svetim navdušenjom, ka njemi je samo krumplov »cušpajs« v rokaj ostao, skleda se je pa na ficleke razdrobila. Na dobro srečo so šče küharce edno višesnje skledo mele, ka so nam ovim vnjoj, drugoč krumpke na sto pri nesle, njemi pa v ednoj staroj rjavoj

Odam krasno posestvo v Babincih 2

poieg kolodvora v Ljutomeri hš. 4. Posestvo meri okoli 24 kat. oralov. Stoji iz 12. oralov njiv, 3 orale šum, ostalo pa so travniki, okoli njiv jauše. Vse je zidano. Veliko gospodarsko poslopje, hlevovje, veliki štedenj za 700 križov snopja. Vse to se oda po ugodnoj ceni z velikim inventarom vred. Cena se zve na upravi Novin v Črensovcih.

Na znanje cenjenim odjemalcem!

Vsled velike zaloge blaga prodajam vsakovrstno manufakturno blago v času od 5. — 20. septembra 1931. za

20% nižano ceno!**JONAŠ JANEZ, MURSKA SOBOTA.****AMATERJE POZOR!**

Fotografski aparati i vse fotografske potreščine se dobijo po jako niskoj ceni v trgovini s paperom

HANN IZIDOR-a v M. Soboti.**Učenca v trgovino z mešanim blagom**

s primernov šolskov izobrazbov ino iz poštene hiše sprejemem. Ponudbe s preprisom spričeval na upravo lista pod „POŠTEN.“

Sühe i friške gobe

kak tüdi

namizna jabuka

küpüje PRODA d. z. o. z. Prečna ul. 6. Ljubljana. 2

RENAULT

avtomobil 3—4 sedežen, v garantirano dobrom stanji, z ledrom preoblečeni sedeži, lansko leto farbani, s prvovrstnov pneumatikov (gumiji) i rezervov, plačanov državnov taksov odam proti takojšnjemi plačili za 20.000 Din. Lekarnar HOČEDAR, Vrhnika. 2

Kramarsko i živinsko senje na**Tišini**

se vrši 7. septembra t. l.

želéznoj labuški G plivanoš so si pa na tihoma zdihtavali: »Jaj, jaj! Či mi toga za kaplana denejo — ve sam Bog zna, či se kda sveta kaj ven navči, da je tak neopačen — me znam na boben spravi. Ve šče to dobro, ka sam ga že zdaj meo priliko spoznati, ka bom se ga te lahko z vsemi štirami brano.« Širote küharce so si ga tüdi v čarno knigo zapisale.

Dobro smo se naspali v plivanošovoj parmi. Zbüdilo nas je nekše pokanje. Eden je hitro dveri odpro, ovači bi se zadušili. Spitavali smo se, ka se je zgodilo. Ve nam je pa znam ne što kakšega pekenskoga stroja nalekao! Pa se je nasmejao satahovski Janči i nam razložo, ka ma kakti navdušeni športnik že kakši deset minut tekmo z Ilirijov, kakšo — ne bodi ven povedano. Dosta golov je prej že vsekeo. Rezultat je bio 25:0 (20:0).

Pri zajtrki smo si s plivanošovov slivovcov komaj nekaj naše nevolne güte znamazali. Te smo šče pa par lepi »djali« pa par genlivi zaspevali, pa smo se napotili proti tromejniki.

Vroč den je bio. Sunce je nesmileno pripekalo. V Küzdoblanji (ali v Kuzmi, kak se uradno, z vogrskoga vzeto, nepravilno pravi) so nam edna stara mamica slive ponüdili, ka smo si malo žejo pogasili.

(Kak čüdno so spáčili nešterna naša lepa domača krajevna imena.

Tak so namesto enostavni domači imen Grad, Lendava i Sobotá, rajši prestavili z vogrskoga Gornja Lendava (s Felsölendva), Dolnja Lendava (z Alsólendva) i Murska Sobotá (z Muraszombat), kak da bi bilo 10 Sobot: Murska, Dravska, Savska pa ne vem, kakša šče. Odložno zahtevlemo, da naj se te napake pri priliki, kda de se delao kakši novi zemlevid Slovenske kraje, popravijo!

Naš namen je bio, meti obed na tromejniki. (Tromejnik se zove tisti kamen ali pa, či ščete, tisti breg, ki je tam, gde segajo vküper tri države: avstrijska, vogrska pa naša). Pot je bila duga i žmetna, spoj gor pa dol. Poleg toga nam je v hrbet sunce pripekalo, v obraz nam je pa pihao mrzeo veter, pa oblačilo se je i grmelo. Na bregi pred tromejnikom se nam je polanski Pišta spintao, pa se napoto po drugoj poti, kak mi drugi, ka je prej tista bližanja. Pa smo ne več vküper prišli pred večerom. Dugo smo ga šče čüli, kak si je brenkao pa spevao doli v grabi, se razmiže na Vogrskom, kak smo sledkar spoznali.

Ravno poldne je zvonilo v Trdkovi, kda smo ovarali pred sebov na bregi tromejnik. Čiravno trüdni i veselejši kraj, šteroga smo šteli obiskati na našem izletu. (Dale.)

Za naše male.

Ra naznanja dečici stric od „Doma sv. Frančiška“ v Črensovcih?

Dečica? Vaš den se je približao. Se njemi veselite? Veselite se njemi i mi vsi z vami. Ali najbolje se njemi pa veseli znate što? Jezuš! Zakaj? On nikoga ne meo tak rad, kak svojo drago mamiko: Marijo. Mala meša je njeni rojstni den, šteroga vi dečica njegovoj dragoj materi lepo posvetite. O kak se veseli Jezušek tomi dnevi i kak želno vas čaka tam v oltari, ka vas blagoslovi! Pa veseli za Jezušekom najbolje dobra mati Marija. O keliko milosti vam bo sprosil najbolša mamika nebeska! Veselite se zato li dečica z Jezušekom i Marijikov! Mi starejši vsi se veselimo z vašim dragim ajtekom i mamikov i z vsemi vašimi koga li mate, ka ste se včakali toga dneva. Vsi se veselimo i vsi z veselim srcem pričakujmo Malo mešo, ka mo deležni lepoga navuka, procesije i blagoslova.

V cerkev pridite že ob pol dveh. Pokleknite pred oltar i dragoga Jezušeka, ki vas iz oltara gleda, lepo molite. Zatem pa vzemite naprej čislo, ali knigo i lepo molite dokeč nede navuka. Navuk pazljivo poslušajte, ka te ga znali doma povedati ešče bole pa zdržati. Po navuki idete v procesiji okoli cerkve i te nesli Marijiko. Samo vi dečica. V procesiji vas more iti osem v ednom redi. Naprej do šli dečkeci, pred njimi de se neseo križ. Za dečkeci idejo deklice. Za deklicami pride podoba Marijina, štero do nesle v belo oclečene deklice, pa goreči lampaši. Za Marijinov podobov do šli duhovniki, za temi pa pevski zbor. Poleg vas, draga dečica do šle bogaboječe duše, ki do vas opominale i včile, naj molite i spevlete med procesijov. Procesija de šla okoli cerkve i kda v cerkev pridete nazaj, te se Jezuš zdigne iz oltara i se pred njim, ki je v belo hoštiji navzoči, blagoslovite. Potem de blagoslov z Najsvetejšim. Kda se pa Jezuš nazaj položi v oltar, te draga dečica vsi pokleknete šče ednok pred Jezušom i ga molite kak svojega Boga. On je Bog, ki jedini se sme molite. Kda se koleno že pripognilo pred Jezušom te vzemete v roke vsaki svojo rožico, štero ste z sebov prinesli od dragoga doma i to rožico darujete Marijiki, jo položite pred noge Marijine podobe, pa vsi spregovorimo te lepe reči: „Marijka pomagaj mi, ka rožica ostanem“. Ve to tak znate ka to pomeni, ka rožice naj ostanete? Teliko pomeni, ka te vrli vsikdar, te tudi kda že odrastete, ka de vas Marija mela za rože, štere so vredne njene lepe nebeske domovine, njene lübezni.

Po tom lepom darüvanji pa ide te vsi z cerkve k šatorom, ki do poleg cerkve gorpostavljeni. Tü pa si te zvolite, ka vam je drago. Vse do bite brezplačno, samo mejte cedalo. Če več cedal mate več do bite brezplačno. Negda je sv. Peter, kak znate iz sv. Pisma na gori Tabor vido Jezuš v velikoj lepoti z Mojzešom i Eliašom. Pa od velikoga veselja je želo vsem trem šatore gorpostaviti, samo iz sebe se je spozabo. Mi pa nesmo se spozabili z nikoga. Bodejo vu šatoraj sladke reči za tiste, ki je radi mate. Bodo zvezki, pera, peresniki, svinčniki, kremenčki, lepe knige, podobice, svetinjice. Mamo že fino čokolado, nož, ka si jo lahko režete, pecivo, lepe pernice i tak dale. Dali smo celo skopati za te den stüdenec pri cerkvi, ka od žeje ne onemorete pri vživanji dobri reči. Žižkovska godba nam je tudi obečala, ka de vam brezplačno igrala, ka vam čas ne bi dugi bio. Ve do znam držali svojo reč. Ravnao se najmre nekam v Ljubljano na izlet. Pa gotovo pridejo nazaj, da dane reči goslarje nikdar ne prelomijo. Pač bo vse, draga dečica, edno je zato samo potrebno, da vsi pridete i napunite veliko cerkev v Črensovcih popoldnevi na Malo mešo. Ve mamo že na vnoge stotine prijavljenih, celo sobočki oratorijanci so se nam tudi javili i nam naložili, „naj se vöpostavimo.“ Ve mo je bogali, pa mo vsi „vöni“ pri šatoraj. Zato pa li pridite ž njim z Jezušekom i Marijikov vse, ka vas lübi. Pridite.

To vam naznanja stric od „Doma sv. Frančiška“ v Črensovcih.

Eden mlinarski detič

ino vučenec se taki sprejme pri JOŽEF ŠADL mlinari Ivanci p. Bogojina. 1

Pismo strici pri domi Sv. Frančiška.

Vaše pismo ljubi stric, v njem radost in ljubezen, štera sija na nas male smo z veseljem prečteli trikrat, štirikrat. Pa bi mi radi bili, či bi Vi ljubi stric prišli k nam tak kak pridejo dobro poznani stric od Sv. Trojice, šteri majo dugo sero brado, malo čepico na glavi, velki dugi rjavi kaput od staroga štofa i so privezani okrog pojasa z debelim motvozom, na šterom visi dugo čislo z velikim križecom na konci. Od njih dobimo včasi kakše kepčke. Vi dragi stric nam pa telko vsakovrstnih lepih darov ponüjate, da ne vemo, šteri bi bio največ vreden. Mi bi jako radi prišli k vam, pa je pot tak duga, da se bojimo, ka bi opešali. Radi bi se pa pelali na takših kolaj, štera sama idejo. Takšim kolam pravijo automobil. Da te Vi ljubi stric meli takša kola, smo gvüšni, ka pridete po nas pa nas odpelate na lepi dečinski den v Črensovce. Stojezero pozdravov Vam i vsoj dečici!

SEREC ANTON.

Dijaka ali dijakinjo

sprejme iz bolše družine na stanovanje i hrano. Več se poizve v trgovini CÖR ANA M. Sobota, Aleksandrova cesta 2.

SÜHE GOBE

küpüje po najbolšoj ceni.

Pošlite vzorce i ponüdbe na:

SEVER & KOMP.,

5 LJUBLJANA.

Kam naj naložim peneze, da dobim najbolši intereš???

Kde bom iskao najugodnejše posojilo za svoje potrebe? V vsakom slučaji se z zavüpanjom obrnemo na našo domačo

HRANILNICO i POSOJILNICO v BOGOJINI,

štera je vpelala dobro, polmesečno obrestüvanje (za vloge od 8–9% za posojila pa 10%) i nüdi kem vekše ugodnost. Rentno dačo plača sama za svoje vlagatele. Promet od meseca do meseca raste, ka jasno svedoči od velikoga zavüpanja i kaže na varnost kritja več milijonske vrednosti njenih kotrig.

Pridite i se osvedočite!
NAČELSTVO HRANILNICE i POSOJILNICE v BOGOJINI.

ŠTEFAN LAZAR:

S STRELOV i PLINOM.

— Dnes se odloči . . . !

Stisno je blede vüstnice i zadüšo vzdih, šteri njemi je privreo iz prs. Znova je pozvao v spomin razgovor, kda je pred Blinkleyjom zakrio düšo, vido je pred sebov tihi profesorov obraz, zmedenost, skrb, v vühah njemi je šče cinkao njegov resen glas, s šterim je orisao naravo svoje hčerke. Teda — mogoče iz vlüdnosti — je pravo, da nema nikaj proti njegovoj osebi . . . a kak da bi ga nekaj zdaj sprevaljalo? Ali je gučao s hčerjov? Mutsuhito je mantrala miseo, potom pa se je polastila možgan otopenlost.

Videlo se njemi je, da blodi v ograçeki sanj. Ali že prihaja profesor Brinkley! Prikaze se med drevjom i se pomali približava. Na plešastoj glavi njemi zablüšči sunčni žarek i se razlije na senci, kak tekoči med; ja, profesor Blinkley je tüdi samo podoba iz sanj, ve je njegovo gibanje i smeh, kda kima, tak malomarna i mehanična . . .

— Me veseli — njemi je podao roko — čakao sem vas.

Toplo, prijazno njemi je stisno roko. Mutsuhito Dsain se je prebüdo i pitajoč gledao profesora. Brinkley je razmo njegov pogled.

— S hčerjov šče ne sam gučao v toj zadevi. Videlo se mi je, da je bolše, če ne gučim, da bi mogoče ne vplivao na njeno prosto odločitev. Če se na mene obrne i me bode pitala za tanač, ste lahko osvedočeni, da bodeva s hčerkinov teticov Bettsy, ki vas tüdi jako poštüje, na vašoj strani.

Brez šümljenja sta šla proti brajdam vrtnic. Stari znanstvenik je dobrohotno opominao svojega vučenca:

— Dobro bi bilo, če parkrat pridete i iščete priliko za zblüžanje. Alicka dobro zna, što ste, v keliko popunoma sprejme moje mnenje od vas, so pa tüdi drüge okolščine, štere ženska nikdar ne püsti iz viva, kda se trbe odločiti v takšoj zadevi. Jaz znam, da ste vi mož plemenitoga i dobroga srca, ali ona toga šče ne vidi. Svetüvao bi vam, da se ne prena glimo; v mojoj hiši ste dobrodošli, posvećajte pozornost mojoj hčerki, mogoče . . .

Obrno se je proti Mutsuhito Dsaini i na obrazi se njemi je vidla skrb.

— Povedati vam morem, da nas je Overton večkrat obiskao i se je pod nadzorstvom tetke Bettsy toplo razgovarjao z Alickov. Videlo se njemi je, da je napravila Overtonova oseba dober vtis. Overton je tüdi imeniten znanstvenik, on je tüdi dragi vučenec i ravno to je eden zrok, da püstim hčerki v izbiri popunoma slobodno roko.

Japonec je obtihno.

— Overton . . . — je momlao polglasno.

— Overton ma to prednost, da je belokožec. Ali verte mi, da so ženski vtisi v lübezni nepreračunlivi. Zvün toga pa sem tak vzgajao hčerko, da telovne i düševne vrednote postavlja nad vse drügo. Overton je tüdi zdaj tü . . .

Japonec je strepetao, potom pa je gledao na tla, kak da bi okameno. Kda je zdigno blede glavo, njemi je obraz izražao istinsko odločnost.

— Gospod, je pravo i vüstnice so njemi strepetale, — negotovosti ne morem prenesti. Jako vas prosim, dovolite, da lahko gučim z vašov hčerjov. Konči bom znao, ali smem meti vüpanje nasproti Overtoni.

— Kak mislite — je prikimao znanstvenik. — Skrbo bom, da bodete lahko nemoteno gučali z njov. Sredi parka so cvele na brajdi vrtnice. Brinkley je ta pelao Mutsuhito Dsaina.

— Tam sta — je kazao na hüto, ki je bila obraščena s korinami. — Alicka!

V hüti je sedela z Overtonom, v bližini pa je tetka Bettsy čtela roman. Overton je na kopli jezdo. Brinkleyjov glas jiva je prestrašo.

— Gosta mamó . . .

Tetka Bettsy je prijateljsko kimala, Alicka je veselo razpoložena stopila iz hüte, Overton pa se je počasi, nevolno zdigno.

Mutsuhito Dsoin se je damam priklonio, pozdravo je tüdi Overtona. Overton ga je želo v pekeo i je odgovoro z izmerjenim, hladnim poklonom.

— Gospod asistent ti želi nekaj povedati — se je obrno k hčerki Brinkley. — No, hodite, Overton, jaz mam tüdi z vami pogovor.

— Izvolite — je pokazala deklina prostor Mutsuhito Dsaini.

Punim pričaküvanjom je poglednola na njega z globokimi, ognjenimi očmi. Japonec se je nekaj časa mantrao z njenim pogledom, potom pa se je bojzljivo zdigno.

— Prosim potrpeljivost — je prvle jeclao kak gučao. — Ne bom vas dugo nadlegüvao, če bodete tak prijazni, da me bodete poslüšali . . .

Prosim — se je nasmehnola deklina.

Pomali se je zasmejala, ali Mutsuhito Dsain je vse edno opazo.

— Gospodičina Alicka . . . Na sprotoletje drevje brsti i v tom časi se tüdi človeško srce . . .

Obstao je.

— Mutsuhito Dsain? — je skričala deklica. — Mogoče vendar neščete odkrivati srca? . . .

— Pač — jo je gledao Japonec s smrtnov resnostjov.

Alicka se je začüdila.

— Za Boga . . . — se je zasmejala z lübkim obrazom. — Ka vam je?

Mutsuhito Dsain je skomizgno.

— Lüvim vas — je odgovoro kmično.

— Dekla je ostrmela.

— Mene: I to mi samo tak povete?

— Kak znam. Takša mi je narava. Jaz ne vem sladko gučati. Jaz ne vem se prilizüvati. Samo čütim . . .

— Vi se šalite! — se je zresnila dekla.

— Ne — je gorelo oko mladoga znanstvenika. — Vido sem vas na zabavnom večeri i sem vas vzlübo . . .

— Nemogoče . . .

Mutsuhito Dsain je debelo gledao.

— Zakaj bi bilo nemogoče? — je mirno pitao.

— Vi ste krasna dekla i . . .

Mislo je.

— Ali pa je od mene guč?

Gučao je kak kakši mašin. Dekla se njemi je nehoteč odtegnola.

— Ali se me bojite? — so se zasvetile oči.

— Zakaj bi se bojala? — se je mrzlično smejala.

V hüti so se prikradnoli sunčni žarki i so obsijali Mutsuhito Dsaini pol obraza; drüga polovica je ostala v mraki. Bakreni mož . . . Dekla je obrnola vkraj od njega pogled.

(Dale.)

Za smeh.

Bregar je stopo za Kregarom: „Ti, posodi mi hitro pet kovačov, sem najprej denarnico doma pozabo.“

„Tü maš“, je pravo Kregar. „Nego jako neprevidno od tebe, da püsiš denarnico doma. Ka pa če ženi pride v roko?“

Bregar je stopo peneze i pravo bole tiho: „Potom bo jako gor plačala ar — v denarnici sta samo dva dinara.“

*

Edina skrb. Kmet v kupeji: „Oh, samo da bi dnes ne vdaro vküp vlak!“
Sprevodnik: „Zakaj se pa ravno dnes tak jako bojite?“ Kmet: „Znate gospod zato, ar mam s sebov puno košaro belic!“

Gospodarstvo.

Franjo Horvat, stud. tehn.

Zadrüžništvo i naš človek.

Svet premetavle vsefelé neprilike. Brezposelnost rasté od dnéva do dnéva. Gospodarstvo čüti močen vdarec po celom sveti. Žüli ga takzvana *gospodarska kriza*. Z njov v zvezi se razširjavle nezadovolnost po sveti. Dobiček onih, ki majo v rokaj milijove ali takzvani kapitalisti ščejo vsiliti svojo voló na ves gospodarski trg. Odpüščajo delavce i z racionalizacijov ali s popunjenjom novih tehničnih iznajdb po svojih obrataj ali fabrikaj ne potrebujejo več telko živih delavnih sil. Mašini ali stroji stoplejo na mesto delavca. S tem se povekša pridobitev ali produkcija i se blago pocenjüje pri izdelavanji. S tem pa raste nezaposlenost delavstva i tüdi se povekša küp blaga na svetovnom gospodarskom trgi. Razmi se, da je potomtoga konkurenca ali tekma na svetovnom gospodarskom trgi jako velka. To se čüti v industriji, trgovini, posebno pa pri kmečkóm gospodarstvi.

Če poglednemo gospodarstvo po državaj, kde je kmečko gospodarstvo močno razvito, vidimo, da skoro vse te države ali imenüvane tüdi žitarice čütijo zastajenje v svojem gospodarstvi. Svetovni trg je prepun kmečkih pridelkov. Razmi se samo po sebi, da prevelka množina pridelkov spravla v nepriliko tisti del prebivalstva, ki obdelüje njive.

Kmečki človek je zadovolen in srečen, če spravi svoje pridelke v peneze i si itak lahko naküpi vse potrebno za življenje pri hiši. S tov zadovolnostjov dela po njivaj i v njegovo hišo sveti tüdi potomtoga zani-

manje za drüge živlensjske prilike kak čtenje knjig, spopunjenje v naobrazbi pri zboljšanji zemlé, lüdska prosveta i drüga kmečka pitanja.

Naš mali ali srednji kmet dnesden čüti najbolje gospodarski zastoj. Ka pridelal, nemre odati ali če oda, za takšo ceno odá, da njemi je skoro nikaj ne pomagano. Küpüvati pa *more*, ar oblečen *mora* biti i tüdi življenje prosi svoje.

Za nas je važno pitanje, kak odpomoči našemi malomi človeki i kak njemi dati veselje do njegovoga i kak zbüditi v njem ljubav do vsega, ka je lepo i dobro i kak ga pozdignoti do bolšega stanja.

Vidi se mi, da premalo pozna naš človek zadrüžništvo. On zna, da so zadrüge i zna, da ma po zadrügi hasek vsakši, šteri je kotriga zadrüge. Gleda pa nekam z nezavüpanjom do zadrüge, čeravno spozna v njoj tüdi svoj dober hasek. Zato je potrebno, da se naš človek približa zadrüžnisti.

Pod zadrüžništvom razmimo družbo lüdi, šteri s svojimi penezi napravijo družbo i si tak olejšajo gospodarsko delo; ar več lüdi več zna i moro, je hasek vseh kotrig gvüšen i pri küpüvanji i pri odávanji i haski so znova gvüšni. Tak se zadrüga razširjavle, rasté njeno imanje i se lahko toj ali onoj kotrigi zadrüge v nesreči nalehci pomore.

Pri nas poznamo že zadrüge. V glavnom so bile do zdaj naše penezne zadrüge, štere so posojüvale lüstvi peneze za takši intereš, ali so pa peneze shranjüvale i davale takši i takši intereš od njij. To so hranilnice i posojilnice po naših faraj.

Poznamo tüdi že pri nas Agrarno zadrügo. Velki hasek majo i bodo mele kotrige te zadrüge. Nadale so važne za naše živinorejsko pilanje rodovniške ali živinorejske družbe ali društva, štere ustanavla po naših občinaj Kmetijska zveza v Soboti. Začnoli so se gibati tüdi naši sadjari i vršijo predavanja od sadjarstva. V Krogi, Satahovcih in v Rakičani mammo že celo nabavne zadrüge.

Vse to, ka sem zdaj povedao, nam da té navuk: **Naše občine, da si kar nikelko odpomorejo iz težkih gospodarskih neprilik, morajo sfundamentirati svoje gospodarstvo na zadrüžništvi.** Zato je potrebno, da spozna naš človek miseo zadrüžništva od prave strani i se zednim pokaže hasek zadrüžništva. To miseo zadrüžništva naj se postavi po naših občinaj na prvo mesto, ar je zadrüžništvo za naše lüdsko gospodarstvo all vürtüvanje tak važno, da si brez njega naš človek jako žmetno odpomore. Odpadnejo tak, če stopijo na čelo

našega gospodarskoga življenja zadrüge, premnogi preküpčevalci. Polje-delec i živinorejec po zadrugi spravi-ta tak svoj pridelek v bošo ceno i njiva gospodarstvo se tak zboša.

Nam potrebne zadrüge.

Da so denarne ali penezne zadrüge potrebne, od toga ne bom güčao, ar so te fundament vsemi gospodarstvi med narodom sploh.

Drüge nam potrebne zadrüge so: nabavne, prodajne, vrtnarske, mlekarske, sadjarske, čebelarske, poljedelske, živinorejske, obrtne i tak dale. Z ustanavljanjom tej zadrüg po naših občinaj se gospodarsko življenje s haskom lahko pomladi i samo tak mammo lahko vüpanje na boše stanje našega kmečkoga človeka.

Kak naj razširimo miseo zadrüžništva?

Glavni cil, da se miseo zadrüžništva razširi, je, da jo narod spozna. Potrebno je zato, da se jo razloži lüstvi. Pozvani so zato vsi oni, šteri živijo stalno med lüdstvom i šterim je na srci zbošanje lüdskoga gospodarstva, da postanejo razširjevalci te misli; to so naši vüčitelje i dühovniki i tüdi oni, šteri s svojimi penezi napravijo fundament zadrügi.

Če poglednemo v naše lüdsko gospodarstvo, vidimo, da se vse premalo gible okrog zadrüg. Jedro zadrüžništva je: *Vsi za ednoga, eden za vse.* I mali delničar (to je kotriga, šteri ma le malo penez danih v zadrügo) kak velki delničar naj nato vednako razdeljen hasek po procentaj, ar je mali delničar vsikdar gvüšno potreben bole od velkoga delničarja pomoči zadrüge. Zato morajo meti vsi delničarji, mali i velki, vednake pravice, ar se tak zadruga najbolje razcveti.

Čakati dale ne smemo. Našemi gospodarstvi moramo odpomoči. Probajmo s sküpnimi močmi pomoči eden drügomi; najdimo mesta po občinaj za zadrüge, ar z njimi se najležej zboša ne samo lüdsko gospodarstvo, nego tüdi lüdska prosveta, ljubav do vsega, ka je slovenskoga i ljubav do države, v šteroj živimo.

Tržne cene.

Penezi: USA dolar Din. 56, Canadski dolar Din. 55, Austrijski šiling Din. 7.90, Francuski frank Din. 2.18, Talijanska lira Din. 2.92, Pengó Din. 9.70, Marka 13, Urugvajski peso Din. 18, Argentinski peso Din. 14.

Živina: biki, jünci i telice Din. 5—6, (jako debeli Din. 7), krave Din. 3—4, teoci Din. 8—9, svinje Din. 9.

Zrnje: pšenica Din. 160, žito Din. 160, oves Din. 160, kukorca Din. 160, krumpli Din. 150, ajdina Din. 180, proso Din. 180, lenovo seme Din. 250, grah črešnj. Din. 200, mešani Din. 150.